

Thema Seksualiteit hv12

Auteurs	Pieter Bruring ; content VO- ; Tom Tahey ; Anne Hendriksen ; Saskia
Team	VO-content Biologie
Laatst gewijzigd	12 oktober 2023
Licentie	CC Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationale licentie
Webadres	https://maken.wikiwijs.nl/62560/

Dit lesmateriaal is gemaakt met Wikiwijs van Kennisnet. Wikiwijs is hét onderwijsplatform waar je leermiddelen zoekt, maakt en deelt.

Inhoudsopgave

Thema: Seksualiteit	2
Intro	2
Wat kan ik straks?	3
Wat ga ik doen?	4
Opdrachten	5
Afsluiting	6
Kennisbanken: Seksualiteit	6
Eindopdracht: Seksualiteit	7
Diagnostische toets: Seksualiteit	8
Terugkijken	15
Verderkijker	15
Over dit lesmateriaal	20

Thema: Seksualiteit

Intro

In de puberteit verandert je lichaam. Soms voel je je onzeker en niet altijd prettig.

Je verandert lichamelijk en je gaat anders over zaken denken. Je bent immers bijna volwassen, je wilt niet meer als kind behandeld worden.

Dit thema gaat over de levensfasen van een mens, over seksualiteit en zaken die handig zijn om te weten vóór je met een jongen of meisje gaat vrijen.

Praat met een groepje klasgenoten over de puberteit.

Met elkaar maak je een **mindmap**. Waar denken jullie aan bij het woord puberteit? Jullie docent bespreekt de verschillende mindmappen in de klas.

Mindmap maken

Woorden bij een onderwerp bedenken en met elkaar verbinden.

Wat kan ik straks?

In de tabel vind je de leerdoelen van dit thema.

Aan het einde van dit thema kun je:	Opdracht:
acht verschillende levensfasen van de mens opnoemen.	Levensfasen
uitleggen wat het verschil is tussen primaire en secundaire geslachtskenmerken.	Levensfasen
uitleggen wat er in de puberteit verandert in je lichaam.	Levensfasen
de verschillen tussen verliefdheid, vriendschap en liefde uitleggen.	Liefde is...
uitleggen wat homo-, hetero- en biseksueel is.	Liefde is...
de namen en functies van de mannelijke en vrouwelijke geslachtsorganen benoemen.	Man en vrouw
het verloop van de menstruatiecyclus beschrijven.	Man en vrouw
uitleggen wanneer de eisprong (ovulatie) plaatsvindt en wat er gebeurt.	Man en vrouw
omschrijven welke weg een zaadcel en een eicel afleggen voor tijdens en na de bevruchting.	Bevruchting en zwangerschap
uitleggen hoe een baby aan zuurstof en (ongewenste) voedingsstoffen komt in de baarmoeder.	Bevruchting en zwangerschap
uitleggen wat wordt bedoeld met veilig vrijen, soa's en voorbehoedsmiddelen	Veilig vrijen

Wat ga ik doen?

In dit thema ga je aan de gang met vijf opdrachten, de afsluiting en een diagnostische toets.

In de tabel staat per opdracht hoeveel lessen je ongeveer nodig hebt.

Activiteit	Tijd	Eindproduct
Inleiding	0,5 lesuur	
Opdracht: Levensfasen	3 uren	Toets of kwartet maken.
Opdracht: Liefde is ...	2 uren	Column schrijven.
Opdracht: Man en vrouw	2 uren	Toets maken.
Opdracht: Bevruchting en zwangerschap	2 uren	Toets maken.
Opdracht: Veilig vrijen	2 à 3 uren	Stripverhaal/collage maken of feiten/fabels beargumenteren
Afsluiting	2 uren	Krant of magazine maken.
Diagnostische toets	1 lesuur	
Totaal	15 uren	

De tijd is een indicatie en afhankelijk van de keuze van het eindproduct.

Opdrachten

Opdracht 1	Levensfasen
Opdracht 2	Liefde is ...
Opdracht 3	Man en vrouw
Opdracht 4	Bevruchting en zwangerschap
Opdracht 5	Veilig vrijen

Afsluiting

Kennisbanken: Seksualiteit

De theorie van dit thema vind je in de Kennisbank biologie HV.

Levensfasen

Man en vrouw

Seksualiteit en voortplanting

Menstruatiecyclus

Bevruchting bij mensen

Zwangerschap

Voorbehoedsmiddelen

Eindopdracht: Seksualiteit

Je zit samen met een paar klasgenoten in de redactie van de schoolkrant.
Jullie maken een speciale aflevering over pubers.

De krant of magazine is aantrekkelijk om te zien en te lezen voor je leeftijdsgenoten.
In de krant:

- beantwoord je brieven van lezers.
- schrijf je een column over wat je bezighoudt in de liefde (eindopdracht 'Liefde is...')
- plaats je een stripverhaal/collage over cybersex/sexting (Eindopdracht: 'Veilig vrijen')
- beschrijf je feiten/fabels over seks. (Eindopdracht: 'Veilig vrijen')

Het beantwoorden van de brieven van lezers is een nieuw onderdeel in deze opdracht. De andere onderdelen voor in de krant hebben jij (of je klasgenoten) tijdens de opdrachten van het thema Seksualiteit al gemaakt. Zorg er dus voor dat je samenwerkt met klasgenoten die een andere eindopdracht hebben gemaakt bij de opdracht 'Veilig vrijen'.

Aan de slag

Download eerst het Googledoc [Brieven van de lezers](#).

Lees de brieven van de lezers door.
Zorg dat je minimaal zes brieven beantwoordt.
De pubers die deze brieven hebben geschreven, vragen echt om hulp!

Je weet na het maken van alle opdrachten al heel veel.
Wil je meer informatie om de vragen goed te beantwoorden, dan kun je gebruik maken van deze links:

- <https://www.sense.info>
- <https://www.thuisarts.nl>

Schrijf de inzenders van de brieven een duidelijk antwoord.
Doe dit in de vorm van een e-mail.
Zorg dat je in je bericht enkele praktische tips geeft.
Voeg zo nodig afbeeldingen toe.

In de opdrachten bij dit thema heb je al het nodige voorwerk gedaan.

Verzamel:

- uit het onderdeel **Liefde is**: de geschreven column. Gebruik van 2 klasgenoten de column.
- uit het onderdeel **Veilig vrijen**: de strip/collage of de feiten/fabels. Zorg dat beide onderdelen in jullie krant of magazine komen.

Stel de speciale puberuitgave van de schoolkrant samen.
Voeg eventueel nog onderdelen toe en zorg dat de krant netjes is opgemaakt.

Beoordeling

Je docent let bij het beoordelen op de volgende punten:

Brieven:

- Zijn minstens zes brieven beantwoord van lezers?
- Zijn de brieveschrijvers geholpen met het antwoord?

Column:

- Staan er twee columns in de krant?
- Is het verhaal in correct Nederlands geschreven?
- Bevat het verhaal tussen de 300 en 500 woorden?
- Is het verhaal prettig om te lezen?
- Is het verhaal geschikt om in een tijdschrift voor pubers te plaatsen?

Strip/collage:

- Staan er twee strips/collages in de krant?
(De voorkeur gaat uit naar een strip en een collage).
- Is de boodschap duidelijk voor de lezer?
- Is het een verzorgd geheel?
- Is er goed samengewerkt?

Feiten/fabels:

- Zijn de feiten/fabels voorzien van waar/niet waar met een uitleg.
- Is de uitleg duidelijk en past hij bij het doelgroep.

Gehele schoolkrant:

- Ziet de krant er verzorgd uit?
- Is er goed samengewerkt?
- Zijn er (originele) onderdelen toegevoegd?

Klaar?

Laat het eindproduct dan beoordelen door de docent.

Krant maken

Een krant kun je natuurlijk hartstikke goed zelf maken! Je verzamelt foto's, tekeningen, schema's, tekststukjes en quotes over een bepaald onderwerp.

Diagnostische toets: Seksualiteit

Je sluit het thema Seksualiteit af met het maken van een diagnostische toets.

Toets

Seksualiteit

<https://maken.wikiwijs.nl/p/questionnaire/standalone/1933581>

Algemene Informatie

Titel Seksualiteit
Aantal Vragen 10

MAIN_SECTION

Levensfasen

Als individu doorloop je verschillende levensfasen.
Bij voetbal leer je steeds beter met de bal omgaan.

Dit is een vorm van:

- ☐ Lichamelijke ontwikkeling
- ☐ Sociale ontwikkeling
- ☐ Geestelijke ontwikkeling

Secundaire geslachtskenmerken

Secundaire geslachtskenmerken ontwikkel je ...

- ☐ tijdens de bevruchting

- ☐ tijdens de geboorte
 - ☐ tijdens de babyfase
 - ☐ tijdens de puberteit
-

Liefde

Wanneer je zowel valt op vrouwen als op mannen, ben je ...

- ☐ biseksueel
 - ☐ heteroseksueel
 - ☐ homoseksueel
 - ☐ transgender
-

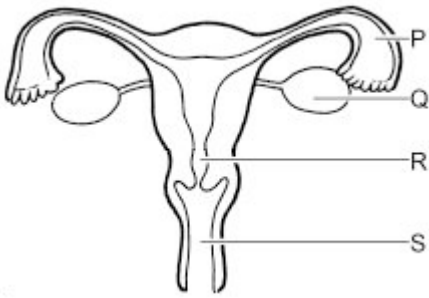
Vruchtbaarheid

Hieronder zie je een afbeelding met de voortplantingsorganen van een vrouw.

Als het sperma van een man te weinig zaadcellen bevat voor een natuurlijke bevruchting kan besloten worden de zaadcellen rechtstreeks in de voortplantingsorganen van de vrouw in te brengen.

Om de kans op een bevruchting zo groot mogelijk te maken, wordt bepaald wanneer de vrouw vruchtbaar is.

Pas dan worden de zaadcellen in haar lichaam gebracht.

Welke letter in de afbeelding geeft een plaats aan waar de eicel zich bevindt als deze bevrucht kan worden?

☐ P

☐ Q

☐ R

☐ S

Baarmoederslijmvlies

Wanneer is het baarmoederslijmvlies het dikst?

☐ Op de 1e dag van de menstruatie

☐ Direct na de eisprong

☐ Op de laatste dag van de menstruatie

☐ Direct na de menstruatie

Ontsteking

Chlamydia is een seksueel overdraagbare aandoening die veroorzaakt wordt door een bacterie. De bacteriën nestelen zich in de slijmvliezen van de geslachtsorganen. Meestal veroorzaken ze geen ziekteverschijnselen en bij de helft van de besmette mensen zijn de bacteriën binnen een jaar door het eigen afweersysteem opgeruimd.

Is dit niet het geval, dan kunnen de ziekteverwekkers ontstekingen veroorzaken in de eileiders, bijballen of in de prostaat.

Ontstekingen zorgen voor zwellingen, koorts en pijn.

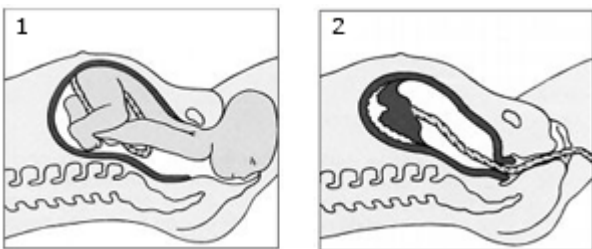
Maak de volgende zin af:

Als er een ontsteking ontstaat in de bijbal, heeft dit invloed op de kwaliteit van ...

- ☐ zaadcellen
 - ☐ geslachtsgemeenschap
 - ☐ eicellen
 - ☐ zygote
-

Geboorte

Na ongeveer 40 weken zwangerschap wordt de baby geboren. Bekijk de twee afbeeldingen.

Welke twee fasen zijn weergegeven?

- ☐ 1 = het indalen, 2 = de uitdrijving
- ☐ 1 = het indalen, 2 = de nageboorte

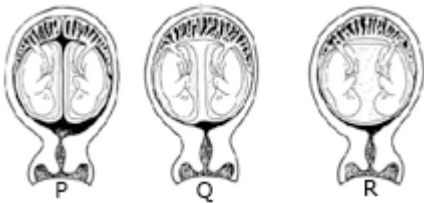
☐ 1 = de uitdrijving, 2 = de ontsluiting

☐ 1 = de uitdrijving, 2 = de nageboorte

Tweelingen

Van elke 1000 zwangerschappen in Nederland zijn er ongeveer 15 waarbij sprake is van een eeneiige of een twee-eiige tweeling.

Bij een twee-eiige tweeling bevinden zich altijd twee vruchtvliezen rond elke baby. Soms is dit ook het geval bij een eeneiige tweeling. Meestal bevindt zich bij een eeneiige tweeling één vruchtvlies om elke baby en nog een tweede vlies om beide baby's samen. In één procent van de gevallen bevinden beide baby's van een eeneiige tweeling zich samen binnen twee vruchtvliezen (zie onderstaande schematische afbeeldingen).

In welke afbeelding P, Q of R kan er volgens de informatie sprake zijn van een twee-eiige tweeling?

☐ In afbeelding P

☐ In afbeelding Q

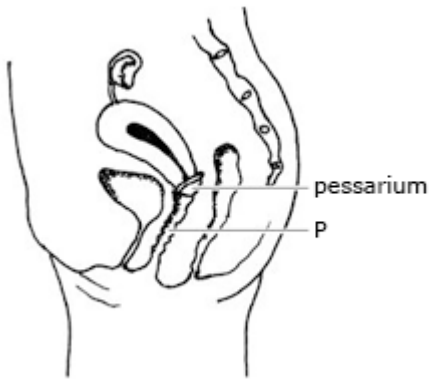
☐ In afbeelding R

Pessarrium

Het pessarium is een voorbehoedmiddel.

Het is een rond, rubberen kapje dat de ingang van de baarmoeder afsluit.

Het pessarium wordt vóór de geslachtsgemeenschap ingebracht via de vagina (P).

Waar of niet waar?

I Een ander woord voor een pessarium is het spiraaltje.

II Een pessarium biedt bescherming tegen seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's).

- ☐ I en II zijn beide waar
- ☐ I is waar, II is niet waar
- ☐ I is niet waar, II is waar
- ☐ I en II zijn beide niet waar

Spiraaltje

Het spiraaltje is een voorbeeld van een voorbehoedmiddel.

Het spiraaltje wordt door een arts in een voortplantingsorgaan van een vrouw geplaatst.

Het verhindert de innesteling van een bevruchte eicel in dat orgaan.

Welk orgaan wordt bedoeld?

- ☐ Een eileider.
- ☐ Een eierstok.

De baarmoeder.

Terugkijken

Intro

- Lees de intro van deze opdracht nog eens door.

Kan ik wat ik moet kunnen?

- Lees de leerdoelen van deze opdracht nog eens door.
Kun je wat je moet kunnen?

Hoe ging het?

- **Tijd**
Bij de activiteiten stond dat je ongeveer 3 uur met de opdracht Levensfasen bezig zou zijn.
Klopt dat? Waardoor duurde het langer of misschien juist wel korter?
- **Inhoud**
Wat vind jij het belangrijkste dat je in dit thema hebt geleerd? Waarom?
Hebben de opdrachten je een beeld gegeven van de puberteit en snap je nu waarom er soms dingen gebeuren in je lichaam waar je geen controle op hebt?
- **Eindopdracht**
Wat vond je van de eindopdracht?
Ging het zoeken van informatie goed?
Ging het selecteren van de informatie makkelijk?
Hoe ging het maken van de brieven?
Wat heb je ervan geleerd?

Verderkijker

De Verderkijker biedt bij het thema passende externe linkjes naar uitleg, oefenmateriaal of filmpjes.

Websites

Op de site van Sense kun je antwoord vinden op al je vragen over seks:
www.sense.nl

Leerlingen voor leerlingen

Op de website www.lvoorl.nl vind je verschillende video's die door leerlingen voor leerlingen zijn gemaakt.

Hieronder staat een video die goed past bij dit thema.

Bekijk de video. Kun je de video goed volgen?
Bespreek de inhoud van de video met een klasgenoot.

Video: [Menstruatiecyclus](#)

<https://player.vimeo.com/video/213684271>

SchoolTV

[Veranderingen in de Puberteit](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_426576

[Vooroordelen over homoseksualiteit: Help een homo in de klas](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_2350727

[Vooroordelen over homoseksualiteit: Wat als je kind uit de kast komt?](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_2350726

[Vooroordelen over homoseksualiteit: Is homoseksualiteit een keuze?](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_2350725

[De geboorte](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_814946

[Groei en ontwikkeling: Voortplanting](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_814944

[Zijn pubers van nature lui?](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_662484

[Ovulatie](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_428741

[Productie zaadcellen](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_428749

[Zwangerschap voorkomen: hoe bescherm je jezelf?](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_426571

[Ongesteld: maandverband en tampons](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_428743

[Jeugdpuisten](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_426579

[Voortplanting](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=NPS_1187676

[Clipphanger: Acne](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_425614

[Clipphanger: Orgasme](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_425608

[Seks: lust of last](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_TELEAC_003240

[Clipphanger: Wat is een SOA?](#)

https://player.ntr.nl/index.php?id=WO_NTR_13000708

Over dit lesmateriaal

Colofon

Auteurs	Pieter Bruring ; content VO- ; Tom Tahey ; Anne Hendriksen ; Saskia
Team	VO-content Biologie
Laatst gewijzigd	12 oktober 2023 om 12:17
Licentie	De Internationale Creative Commons 4.0 licentie waarbij de gebruiker het werk mag kopiëren, verspreiden en doorgeven en afgeleide werken mag maken onder de voorwaarden: Naamsvermelding en Gelijk Delen, zie http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/ . Meer informatie over de CC Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationale licentie licentie.

Aanvullende informatie over dit lesmateriaal

Van dit lesmateriaal is de volgende aanvullende informatie beschikbaar:

Leerniveaus	VWO 2, HAVO 1, VWO 1, HAVO 2
Leerinhoud en doelen	Groei en ontwikkeling, Reproductie en evolutie, Biologie, Instandhouding en ontwikkeling, Reproductie
Eindgebruiker	leerling/student
Studiebelasting	18 uur en 0 minuten
Trefwoorden	arrangeerbaar, bevruchting, biologie, havo/vwo 2, liefde, menstruatiecyclus, seksualiteit, soa, stercollectie, zwangerschap